

АНОТАЦІЯ
ПЕРСПЕКТИВНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО ДОСВІДУ
дошкільного навчального закладу (центру розвитку дитини) «Надія»
Запорізької міської ради Запорізької області

Номінація:

“Нова українська школа: освіта майбутнього”

Секція: “Дошкільна освіта”

Інформація про автора досвіду:

Колеснікова Світлана Степанівна

керівника гуртка, має найвищий тарифний розряд, педагогічне звання “Керівник гуртка-методист”

Контактна інформація про навчальний заклад:

Дошкільний навчальний заклад (центр розвитку дитини) “Надія” Запорізької міської ради Запорізької області.

Директор: Кіченко Ірина Володимирівна

69014, м. Запоріжжя, вул. Карпенка-Карого буд. 27 а
(061) 286-24-73

www.nadiya.zp.ua

nadiya165@ukr.net

Тема досвіду: “Патріотичне виховання дітей дошкільного віку засобами сучасної народної хореографії”

Провідна педагогічна ідея досвіду:

Полягає у: окресленні можливостей формування компетентної особистості дошкільників засобами сучасної народної хореографії в умовах функціонування центру розвитку дитини, пошук альтернативних шляхів проведення сучасного заняття з хореографії, які поєднували б різні види роботи й задовольняли потреби дітей, виховання патріотизму, любові до України, поваги до народних звичаїв, традицій, національних цінностей українського народу, а також інших націй і народів, створення умов для розкриття та розвитку активної творчої особистості вихованців.

Провідна ідея та мета можуть конкретизуватися через низку завдань:

1. окреслення виховних можливостей сучасного народного танцю;
2. визначення та обґрунтування більш ефективних методів патріотичного виховання дітей засобами сучасної народної хореографії;
3. здійснення опису методики викладання народного танцю для дітей дошкільного віку;
4. вивчення рівня сформованості патріотичної свідомості у дітей старшого дошкільного віку та впливу на неї через впровадження системи занять художньо-естетичного циклу;
5. дослідження впливу українських хореографічних традицій на руховий розвиток дітей.

Обґрунтування актуальності та перспективності досвіду:

В Законі України “Про освіту” зазначено, що “метою освіти є всебічний розвиток людини як особистості та найвищої цінності суспільства..., виховання високих моральних якостей, формування громадян, здатних до свідомого суспільного вибору, збагачення на цій основі інтелектуального, творчого, культурного потенціалу народу, підвищення освітнього рівня народу ...”. Нині одним із пріоритетів Української держави визначено національний характер освіти й національне виховання, які мають здійснюватися на усіх етапах навчання дітей

У цьому контексті є актуальною проблема створення сприятливих умов для творчого розвитку дітей при організації художньо-естетичної танцювальної діяльності малюків в дошкільному навчальному закладі (далі ДНЗ) через належне науково-методичне оснащення дошкільної освіти, а саме – через розробку і упровадження нових освітньо-виховних програм та їх навчально-методичне забезпечення.

Виходячи із зазначеного, цілком очевидно, що мета і завдання процесу навчання та виховання хореографією визначаються потребою сучасного розвитку нашої країни, побудовою правової держави і громадянського суспільства, демократизацією освітнього процесу. А очікуваним результатом стане формування різнобічно та гармонійно розвиненої, національно свідомої, високоосвіченої, компетентної, творчої особистості, здатної до саморозвитку і самовдосконалення

Науково-теоретична база досвіду:

Серед класиків педагогічної науки до проблеми патріотичного виховання зверталися Г.Сковорода, В.Сухомлинський, К.Ушинський, Я.Коменський, О.Духнович, Г.Ващенко, І.Огієнко, С.Русова, Я.Корчак; процесу патріотичного виховання підростаючого покоління присвячено численні дослідження провідних сучасних українських науковців Г. Шевченко, М.Шкіль, О.Захаренко, О. Сухомлинської, М. Євтуха, Т.Шашло, М.Ярмаченко, К.Чорної, О.Мороз та ін.; мистецтвознавчий аспект народного танцю України розглядали О.Голдріч, Б.Стасько, В.Марущак, Ю.Марко, а також педагоги та керівники видатних танцювальних колективів України у виступах на науково-практичних конференціях. Продуктивність гармонійного виховання дітей засобами хореографії зумовлена синтезуючим характером даного виду діяльності, яка об'єднує в собі музику, ритміку, образотворче мистецтво, театр і пластику рухів, що відображено в педагогічних дослідженнях науковців Л.Бикова, В.Мазніченко Н.Нілова, артистів балету Т.Вечеслової, Г.Уланової. Естетичне виховання засобами ритміки та хореографії висвітлено у працях Є.Абдуліної, Б.Асаф'єва, А.Верещагіної, Д.Кабалевського, К.Тарасової, В.Шпак та інших.

Видатні українські хореографи В.Авраменко, К.Василенко, В.Верховинець; мистецтвознавці О.Конорова, В.Красовська, О.Ліманська наголошують на актуальності використання виховного впливу народного хореографічного мистецтва у процесі формування особистості дитини.

Стисла анотація досвіду

Свою роботу з обраної проблеми нами було вирішено побудувати за певними етапами. **На першому, підготовчому етапі** відбувалося здійснення аналізу теоретичних джерел щодо обґрунтування можливості впливу народної хореографії на національно-патріотичне виховання дітей дошкільного віку.

При розробці технології досвіду щодо здійснення процесу хореографічної освіти дітей нами було використано систему принципів за А. Шевчук.

На другому етапі, оперативно-констатуючому, було здійснено експертну оцінку щодо наявного стану сформованості хореографічної компетенції дітей та їх патріотичного виховання шляхом задіяної співпраці із Службою моніторингу закладу через педагогічне спостереження.

На цьому етапі нами було визначено ефективні методи щодо формування компетенцій дітей. Основним також було створення системи роботи в ЦРД “Надія” за проблемою досвіду.

На початку роботи було окреслено завдання хореографічної освіти дітей від 3-7 років в закладі: виховні, освітні, розвивальні.

Ці завдання мають вирішуватися у процесі навчання дітей хореографії. Сукупність цих завдань буде розкриватися через зміст хореографічної діяльності дітей.

Третій етап роботи, репродуктивно-діяльнісний – етап впровадження в практику роботи створеної системи впливу на формування хореографічної компетенції дошкільників та виховання їх патріотичних почуттів засобами народного танцю.

Основними напрямками роботи на цьому етапі були:

- організація гуртка “Танцювальні витинанки”,
- плідна співпраця з батьками,
- організація масових заходів та традиційних свят

Для рішення задач національного виховання засобами хореографії ми би порадили різні види занять: інтегровані, тематичні, творчі і пізнавально-виховні.

У власній діяльності ми визначили, що найбільш ефективними методами й прийомами, сприяючих освоєнню дітьми даної системи знань є: наочний матеріал (альбоми з ілюстраціями українських костюмів, плакати із зображенням танцювальних епізодів), художнє слово (вірші, легенди, прислів'я про українські танці), бесіди про національну танцювальну культуру, запропоновані екскурсії в краєзнавчий музей, малювання на тему український танок, організація виставок із національною атрибутикою (див. Додаток О), рольові і сюжетні народні ігри (“Подоланочка”, “А ми просо сіяли, сіяли”, “Гра в калача”, “Явір”) (див. Додаток З), організація і проведення показу українського національного одягу, самостійна робота, та робота з батьками (див. Додатки Д, С) тощо.

Структура танцювального заняття складається з трьох частин: вступна, основна та заключна.

Зокрема, вступна частина (“розігрів”) складає 5-10 % загального часу заняття та має на меті створити емоційний настрій на подальшу діяльність, підготовку м'язів до більш інтенсивного навантаження. Зміст цієї частини доцільно будувати на сюжетній (ігровій) основі та містить такі побутові рухи і танцювальні елементи: крок з носка (па марше), кроки на півпальцях, кроки із високим підніманням стегна, па галопу, підскоки, стрибкові комбінації, елементи народно-сценічного та сучасного танців, імітаційні рухи тощо. Бажано, щоб використання цих вправ мало образну спрямованість та було зрозумілим, цікавим і доступним для виконання дітям.

Основна частина заняття (80-85 %) може варіюватися залежно від тематики, мети, міри готовності дітей до танцювальної діяльності та бути спрямована на розвиток окремих груп м'язів, оволодіння та вдосконалення навичок танцювальної діяльності, розвиток творчості та музикальності, розучування танцювального репертуару тощо.

Заключна частина заняття (5-10 %) спрямована на релаксацію, психорегуляцію організму, а також підведення підсумків на підставі аналізу танцювальної діяльності дітей під час заняття. До змісту цієї частини слід добирати ігрові та творчі завдання, нескладні улюблені дітьми танці, вправи на дихання та розслаблення організму.

На четвертому етапі, результативно-творчому, ми зосередили свою увагу на подальшому забезпеченні впливу української народної хореографії на руховий розвиток дошкільників та вироблення у них стійкої мотивації і активної громадянської позиції через взаємодію з іншими ДНЗ та участь вихованців у різноманітних творчих конкурсах.

Робота за проблемою досвіду сприяла розширенню індивідуального освітнього маршруту вихованців ЦРД “Надія”.

На цьому етапі в роботі з дошкільниками використовували проектну діяльність. Було впроваджено такі проекти: “Сімейні традиції”, “Стежками Запоріжжя”, “За народними святами”.

Під час організації та проведення занять гуртка з ритміки та хореографії дотримувалися таких методичних вимог:

- постановка перед кожним заняттям виховних, розвивальних і оздоровчих завдань; відповідність змісту заняття його тематиці, меті і завданням;
- повторення попереднього й подача нового матеріалу з обов'язковим його закріпленням шляхом багаторазового варіативного використання;

- зміна видів діяльності, оптимальне дозування припустимого навантаження;
- особиста участь педагога у виконанні танцювальних рухів; використання різнохарактерного, образного музичного матеріалу, що відповідає завданням певної частини заняття;
- використання різнохарактерного, образного музичного матеріалу, що відповідає завданням певної частини заняття;
- формування у дітей усвідомленої мотивації до танцювальної діяльності;
- використання різних методів і прийомів, що стимулюють рухову, розумову, пізнавальну й творчу активність дітей.

Результативність впровадження досвіду:

З метою виявлення можливостей формування компетентної особистості дошкільників засобами сучасної народної хореографії в умовах функціонування центру розвитку дитини та пошуку альтернативних шляхів проведення сучасного заняття з хореографії, які поєднували б різні види роботи й задовольняли потреби дітей, службою моніторингу центру “Надія” було забезпечено проведення вивчення рівня сформованості хореографічної компетенції старших дошкільників з питань реалізація основних завдань дошкільної освіти, визначених у Базовому компоненті дошкільної освіти на основі компетентнісного, особистісно-орієнтованого та діяльнісного підходів як на початку, так і наприкінці навчального року (див. Додаток В). Організація роботи гуртка “Танцювальні витинанки” сприяла розширенню індивідуального освітнього маршруту кожної дитини (див. Додаток Б), поліпшенню якості освітньо-виховного процесу. Результати діагностики підтверджують підвищення показників сформованості хореографічної компетенції дошкільників, елементарних основ хореографічної культури.

Підводячи підсумки щодо роботи за проблемою досвіду з питань патріотичного виховання дітей засобами сучасної народної хореографії, відповідно до вікових та індивідуальними особливостями навчання дітей можна наголосити про реалізоване:

- здійснено опис доступної методики викладання народного танцю для дітей дошкільного віку;
- забезпечено підвищення рівня сформованості хореографічної компетенції та патріотичних почуттів дітей старшого дошкільного віку;
- здійснено розробку та забезпечено проведення занять на основі впровадження компетентнісного підходу у навчанні дітей народній хореографії, що посприяло виробленню мотивації у вихованців, формуванню компетентної особистості та вихованню їх активної громадянської позиції;
- складено авторську парціальну програму з навчання дітей ритміки та хореографії.

Є можливість використовувати досвід керівникам гуртків, хореографам, педагогам ДНЗ, які зацікавлені в роботі щодо формування хореографічної компетенції та патріотичних почуттів дітей старшого дошкільного віку засобами сучасної народної хореографії.

Список використаної літератури

1. Базовий компонент дошкільної освіти: Науковий керівник: А.М. Богущ, дійсний член НАПН України, проф., д-р пед. наук.; Авт. кол-в: Богущ А.М., Беленька Г.В., Богінч О.Л., Гавриш Н.В., Долинна О.П., Ільченко Т.С., Коваленко О.В., Лисенко Г.М., Машовець М.А., Низковська О.В., Панасюк Т.В., Піроженко Т.О., Поніманська Т.І., Сідельнікова О.Д., Шевчук А.С., Якименко Л.Ю. — К.: Видавництво, 2012. - 26 с.
2. Вишневський О. Теоритичні основи сучасної української педагогіки – Д:Коло, 2006. – 604с.
3. Дитяча хореографія: програма та навчально-методичне забезпечення хореографічної діяльності дітей від 3 до 7 років: навчально-методичний посібник: 2-ге видання без змін / А.Шевчук – К: Шкільний світ, 2011. – 128 с. – (Бібліотека «Шкільного світу»).

4. Закон України “Про дошкільну освіту” №2628-III, із змінами від 1 січня 2009.
5. Концепція національно-патріотичного виховання молоді //Наказ МОН № 641 від 16.06.15 року [Електр. ресурс] - Режим доступу: < http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/47154/print/>
6. Мартиненко О.В. Хореографічна робота в дошкільній практиці сьогодення /О. В. Мартиненко // Збірник наукових праць Бердянського державного педагогічного інституту (Педагогічні науки). – Бердянськ: БДПІ. – 2000. – № 2. – С. 77-82.
7. Мартиненко О.В. Розкриття творчого потенціалу дошкільнят виразними засобами хореографічного мистецтва /О. В. Мартиненко // Палітра педагога. – 1999. – № 4. – С. 27-30.
8. Сухомлинський В.О. Народження громадянина. Вибрані твори. В5-тит. – Т.3. – К.: Рад. шк., 1976. – 332 с.
9. Цветкова Л. Ю. Методика викладання класичного танцю / Лариса Юрївна Цветкова. – К. : Альтпрес, 2007. – 324 с.
10. Чорнобай В. С. Формування національної самосвідомості молодших підлітків засобами народної музично-пісенної творчості (в умовах взаємодії школи і клубних закладів): дис. ... канд. пед. наук. – К., 1993. – 189 с.
11. Чурпіта Т. М. Соціально-педагогічні проблеми розвитку творчої уяви молодших школярів засобами хореографічного мистецтва (на матеріалі використання казок): дис. ... канд. пед. наук. – К., 1998. – 173 с.

Репрезентація досвіду: досвід було репрезентовано на районному, міському, обласному рівнях. Став призером обласного конкурсу “Методист року 2016”. Власну діяльність керівник гуртка Колеснікова С.С. презентувала у складі творчої групи ЦД «Надія» у м. Київ на Всеукраїнському Дні дошкільця 2016.

Посилання на матеріал:

<http://nadiya.zp.ua/досвид/>

<https://metodistdnz.jimdo.com/матеріали-конкурсу/2016/>

<https://plus.google.com/118428864713233645630/posts>

<https://www.youtube.com/watch?v=DcUT6rAaM6w>

<https://www.youtube.com/watch?v=vpNL4KRrR7U>

<https://www.youtube.com/watch?v=jmVB0h5ofbY&t=10s>

<https://www.youtube.com/watch?v=VKxDsLkK254&t=18s>

Теги: дошкільна освіта, патріотичне виховання, хореографія, танець, оцінка якості освіти, компетентність, художньо-естетичне виховання, творчість, народні танці, масові заходи, фестиваль, заняття, зміст дошкільної освіти, індивідуальний освітній маршрут.